

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Gemeentelijke Basisschool - Heieinde te VOSSELAAR

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 53306
Instelling Gemeentelijke Basisschool - Heieinde
Directeur Greet DE VISSCHER
Adres Sint-Jozefstraat 39 - 2350 VOSSELAAR
Telefoon 014-61.43.42
Fax 014-61.36.87
E-mail directie.heieinde@skynet.be
Website www.heieinde.be

Bestuur van de instelling Gemeentebestuur van Vosselaar
Adres Cingel 7 - 2350 VOSSELAAR

Scholengemeenschap De Schakel
Adres Markt 17 - 2330 MERKSPLAS
CLB Vrij CLB Kempen
Adres Rubensstraat 170 - 2300 TURNHOUT

Dagen van het doorlichtingsbezoek 28-01-2013, 29-01-2013, 30-01-2013, 31-01-2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek 31-01-2013
Datum bespreking verslag met de instelling 01-03-2013

Samenstelling inspectieteam
Inspecteur-verslaggever Ingrid Van Peel
Teamleden Frank Verstraelen
Deskundige(n) behorend tot de administratie nihil
Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands	12
3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	15
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	17
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	18
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	19
4.1 Welzijn.....	19
4.2 Begeleiding.....	19
4.2.1 Leerbegeleiding	19
4.3 Evaluatie.....	20
4.3.1 Evaluatiepraktijk	20
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	22
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	24
6.1 Wat doet de school goed?.....	24
6.2 Wat kan de school verbeteren?	24
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	25
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG.....	26
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	26
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	26
7.3 Overige reglementering: regeling voor het vervolg	27

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan.
Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De gemeentelijke basisschool Heieinde is een buurtschool verankerd met de plaatselijke gemeenschap. De school vangt een aantal kinderen op vanuit het buitengewoon onderwijs in een GON-project (Geïntegreerd ONderwijs) en kinderen van ouders behorende tot de 'trekkende bevolking'. Bijna alle leerlingen behalen aan het einde van de basisschool het getuigschrift basisonderwijs en behalen goede resultaten in het secundair onderwijs. De school volgt het pedagogisch project en de leerplannen van het OVSG (Onderwijssecretariaat van de Steden en Gemeenten). De meeste leraren hebben in de planning van het aanbod aandacht voor het principe van de meervoudige intelligentie.

De inspectie onderzocht de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie in de beide afdelingen. De kleuterafdeling kan voldoende aantonen dat ze de ontwikkelingsdoelen nastreeft. De lagere afdeling voldoet voor het leergebied Nederlands. Er is aandacht voor de verschillende domeinen van dit leergebied en de leerlingen leren wat verwacht wordt. Wat leerlingen voor wereldoriëntatie leren, is nog onvoldoende gekoppeld aan de leerplandoelen.

De leraren in de kleuterafdeling handelen volgens de uitgangspunten van de ontwikkelingsdoelen. Zij hebben aandacht voor samenhang in het aanbod. Het ontwikkelen van het tijdsbewustzijn, het symboolgebruik en de pictogrammen in de klasbeelden zijn nog aandachtspunten. Er zijn weinig richtlijnen opgenomen in het schoolwerkplan. Het team beschikt niet over schoolafspraken voor de organisatie van de functionele en structurerende momenten.

De lagere afdeling realiseert voor het leergebied Nederlands een doelgericht aanbod. De school creëert een leesstimulerende leeromgeving maar besteedt in mindere mate aandacht aan 'spreken' en 'luisteren.' De leraren slagen er onvoldoende in om aan te tonen dat de leerlingen de leerplandoelen voor wereldoriëntatie realiseren. De visie op wereldoriëntatie zoals het leerplan die beschrijft, is niet voor alle leraren bekend en wordt niet toegepast in de praktijk. De meeste leraren stemmen het onderwijsaanbod onvoldoende af op het leerplan. Een onderwijsleerpakket aangevuld met eigen thema's zorgt er nog niet voor dat alle voorgeschreven leerinhouden voldoende aan bod komen. De actuele aanpak richt zich nog overwegend op het herhalen en toetsen van de geleerde (feiten)kennis. Leerlingen krijgen nog weinig kansen om zelfstandig inzichten en vaardigheden te verwerven. De leraren hebben aandacht voor techniek, verkeerseducatie en een gezonde levensstijl.

De school maakt werk van haar evaluatiebeleid en de leerbegeleiding van de leerlingen. Het beleid werkt momenteel aan stabiliteit binnen het zorgteam. De school heeft een uitgeschreven visie op zorg en geeft aan de zorgverlening adequaat te willen uitbouwen. De zorgaanpak vertrekt vanuit de basisprincipes van het handelingsgericht werken. De school werkt aan duidelijke afspraken en procedures om specifieke noden van kinderen op te sporen en effectief te begeleiden. De zorgwerking is een vast onderwerp op de personeelsvergadering. Een analyse van beschikbare gegevens leidt in de meeste leergroepen nog niet tot bijsturingen in de onderwijsaanpak en de leerbegeleiding voor Nederlands en wereldoriëntatie. De evaluatie van het leergebied wereldoriëntatie is in de lagere afdeling nog niet conform de visie van het leerplan. Ook in de kleuterafdeling is het doelgerichter evalueren en dit in kaart brengen een aandachtspunt. Er is geen begeleidingstraject voor de afwezige leerplichtige kinderen van ouders behorende tot de categorie 'trekkende bevolking'.

Uit het onderzoek van het algemeen beleid komt naar voor dat de school recent verschillende initiatieven nam om aan schoolprioriteiten te werken. De afspraken voor de klas- en schoolaanpak op schoolniveau worden in mindere mate ondersteund door functionele werkinstrumenten en ze worden nog weinig opgevolgd door het intern leiderschap.

Het team is vernieuwingsbereid. De school richt zich op haar omgeving en op de samenleving

De inspectie besluit de doorlichting voor de kleuterafdeling met een gunstig advies. Voor wereldoriëntatie is in de lagere afdeling een bijsturing noodzakelijk van zowel 'wat' als 'hoe' kinderen leren. Gerichte nascholingsinitiatieven, samenwerking met de pedagogische begeleiding en een meer daadkrachtige beleidsmatige aanpak kunnen leerkrachten hierin ondersteunen.

Met de juiste impulsen en de opvolging van het intern leiderschap, kan dit team gelijkgericht het onderwijsaanbod vervolledigen.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs

Nederlands
wereldoriëntatie

Lager onderwijs

Nederlands
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Logistiek

Welzijn

Veiligheid
Gezondheid en hygiëne

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuterafdeling streeft in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands na. Dit gebeurt vanuit een thematisch en harmonisch samengesteld aanbod in samenhang met de andere leergebieden. De aspecten exploreren, waarnemen en beleven zijn belangrijke invalshoeken om voor de kleuters op een spontane manier leerkansen te creëren.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor wereldoriëntatie in voldoende mate na. Dit gebeurt vanuit een thematisch en harmonisch samengesteld aanbod voor dit leergebied samen met de andere leergebieden met een extra klemtoon op de doelen uit de domeinen 'mens' en 'techniek'.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming

De kleuterafdeling kan aantonen dat ze de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands en wereldoriëntatie nastreeft. De leraren handelen volgens de uitgangspunten van de ontwikkelingsdoelen. De uitgangspunten van de eigen leerplannen en de didactische suggesties zijn in mindere mate gekend. De leerplannen zijn beschikbaar.

Voor de voorbereiding van het onderwijsaanbod hanteert het team een koepeligen instrument dat afgestemd is op het leerplan. De school werkte op basis hiervan leer- en groeilijnen uit. Recent gebruikt de groepsleraar dit instrument als bewakingsinstrument op klasniveau maar nog niet op schoolniveau. De verdere concretisering en de afspraken over dit werkinstrument ontbreken op schoolniveau.

De leraren geven aan dat Nederlands en wereldoriëntatie deel uitmaken van het geïntegreerde aanbod binnen de thematische werking. Het sluit aan bij de leef- en belevingswereld van de kleuters. Het onderwijs is werkelijkheidsgericht en leraren voorzien waarnemingen en leerwandelingen.

De themakeuze gebeurt grotendeels op basis van het jaarplan. Voor elke leeftijdsgroep is er een jaarplan met vaste en te behandelen thema's. Het wordt flexibel gebruikt en waar nodig aangepast. Het is een informele schoolafpraak dat in elk thema alle leergebieden zoveel mogelijk aan bod komen. Vandaar de schoolkeuze om te werken met weekplannen. Er is hoekenverrijking voorzien per thema.

Voor de weekplanning dient het koepeligen instrument als referentiekader. Uit de meeste gesprekken blijkt dat de leraren vertrekken vanuit de activiteiten waaraan doelen worden gekoppeld. Per activiteit is er een verwijzing naar de leerplandoelen.

De meeste leraren hebben in de planning van het aanbod aandacht voor het principe van de meervoudige intelligentie. Ze verdelen de talenten en de daaraan gekoppelde figuren volgens de leeftijden. Tijdens de observaties en uit de klasbeelden blijkt dat deze werking nog niet structureel verankerd is.

Leraren kunnen voor hun voorbereidingen een beroep doen op een mediatheek en gebruiken bronnenboeken om het onderwijs te stofferen. Er zijn geen schoolafspraken over het aanbod, de verrijking van de hoeken en de referentiekaders van waaruit men activiteiten plant.

Er is aandacht voor de ontluikende geletterdheid. Zo is er voor elke leeftijdsgroep een aanbod in de klasbibliotheek. Tijdens de bijgewoonde activiteiten is vastgesteld dat er in mindere mate aandacht is voor de variatie in het boekenaanbod en het zelf maken van boeken met de kleuters. Er zijn geen schoolafspraken over het symboolgebruik in het klaslokaal en het hanteren van stappenplannen.

Er zijn ook geen concrete schoolafspraken over de taalstimulering van de kleuters. Zo is het onduidelijk hoe de thematische werking de woordenschat van de kleuters verrijkt. Op schoolniveau is er een graduele begrippenlijst voorhanden. Het functionele gebruik ervan is divers en leraarafhankelijk. Bijna in alle groepen werkt men met klaspoppen om taal te ontlocken.

De gebruikte tijdskaders zijn in grote mate gradueel en in verticale samenhang uitgebreid. De wijze waarop aan het ontwikkelen van het tijdsbewustzijn gewerkt wordt, heeft nog groeikansen.

Voor het domein 'natuur' krijgen de kleuters voldoende kansen om de verschillende aspecten van de natuur en het milieu te leren kennen en begrijpen. De school zette in op het leerdomein techniek. In de klassen bieden de constructiematerialen mogelijkheden tot construeren en demonteren. De doelen van de domeinen 'mens', 'maatschappij', en 'verkeers- en mobiliteitseducatie' worden nagestreefd in de klas- en de schoolwerking. De leraren plannen een activiteitenaanbod met ruimte voor kleuterinitiatief. Tijdens de observaties blijkt hoe de dagelijkse werking de exploratiedrang van de kleuter vergroot en extra ervaringssituaties creëert.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

De kleuterafdeling organiseert leeftijdsgroepen. De school vangt kleuters op vanuit het buitengewoon onderwijs in een GON-project (Geïntegreerd ONderwijs) en kleuters van ouders behorende tot de categorie 'trekkende bevolking'.

De beschikbare onderwijstijd wordt effectief aangewend. Voor elke leeftijdsgroep is er een gestructureerd activiteitenrooster en voor de meeste wekerende activiteiten zijn doelen beschreven. Tijdens bijgewoonde activiteiten zijn er weinig materialen voor zelfsturend leren aangetroffen. Doelgerichte differentiatie op basis van materialenaanbod komt in mindere mate voor.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

De kleuterschool beschikt over voldoende ontwikkelingsmaterialen. Er is een aanbod van ondersteunende materialen in de lokalen aanwezig. De school heeft nog geen inventaris van de ontwikkelingsmaterialen uitgewerkt.

Materieel beheer

Infrastructuur

De inrichting van de speelhoeken vergroot de handelingsmogelijkheden van de kleuter en de vaardigheden naar de verschillende domeinen van Nederlands en wereldoriëntatie. In enkele klassen is de klasinrichting minder doelgericht en gestructureerd.

De inrichting en het gebruik van de klas, het schoolgebouw en de speelplaats vormen een permanente uitdaging voor de kleuters om zich te oriënteren, om de ruimte te beleven, te ordenen en in te richten. Er is echter een 'overcapaciteit' in de school waardoor ook de gangen van de kleuterklassen overladen zijn met banken, materialen en kasten.

Het schoolbestuur maakt werk van de renovatie van de schoolgebouwen.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

*Evenwichtig / representatief**Kindvolgsysteem**Gericht op bijsturing*

De school volgt de ontwikkeling van de kleuters structureel op. Uit gesprekken blijkt dat de meeste groepsleraren zicht hebben op de ontwikkelingsgroei van de kleuters. Ze hebben een eigen functioneel kindvolgsysteem ontwikkeld op basis van bestaande instrumenten.

Voor het leergebied Nederlands onderzoeken de leraren sommige aspecten van de taal- en spraakontwikkeling.

De school brengt door een vrij algemene beoordeling de vorderingen van de kleuters voor een beperkt aantal doelen van wereldoriëntatie in kaart.

Er is geen bijsturing van het aanbod op basis van de evaluaties. Er is geen aanvulling bij de registraties vanuit de meervoudige intelligentieaanpak.

Evaluatie

Rapporteringspraktijk

Evenwichtig / volledig

In het kinddossier en op vastgestelde tijdstippen registreert de leraar op een beschrijvende manier de bevindingen van de observaties.

Begeleiding

Leerbegeleiding

*Beeldvorming**Zorg*

De begeleidingsstijl van de leraren is ondersteunend voor de ontwikkeling van de kleuters. Alle leraren zorgen voor doelgerichte observaties om de evolutie van de kleuters in kaart te brengen. Voor de oudste kleuters voorziet het eigen kindvolgsysteem in een leervoorwaardentoetsing.

De groepsleraren zijn verantwoordelijk voor de eerstelijnszorg. Er zijn duidelijke afspraken om kleuterleraren de kans te geven te observeren of kleuters doelgericht te begeleiden.

Voor kleuters die op een bepaald aspect uitvallen, wordt gepaste ondersteuning voorzien. Vanuit de bespreking van de observaties en vanuit de vaststellingen van het kindvolgsysteem stelt de school eventueel een groepshandelingsplan op voor het leergebied Nederlands.

De zorgcoördinator is vooral beleidsmatig betrokken en ondersteunt de leraar in de klasaanpak. De ambulante leraar werkt vooral kindgericht.

De aanpak van de meervoudige intelligentie is niet verankerd in de klasdifferentiatie. In de gesprekken getuigen de leraren over het bewust worden van een bredere kijk op de talenten van hun kleuters.

Begeleiding Afstemming met partners <i>Samenwerking</i>	De school besteedt aandacht aan een optimale doorstroming van de kleuters naar de lagere afdeling en organiseert interactiemomenten. De leraren van de derde kleuterklas en het eerste leerjaar hebben zicht op elkaars werking. Er is echter een breuklijn in het gebruik van de tijd- en de ruimtekaders van de beide afdelingen. Zo zijn de tijds-kaders van de oudste kleuters ingewikkelder en uitgebreider dan die in het eerste leerjaar. Alle kleuters stromen door naar de eigen lagere school. In het eerste leerjaar scoren de meeste leerlingen goed voor de testen van het leergebied Nederlands. Er is geen begeleidingstraject voor de leerplichtige kleuter van ouders behorende tot de categorie 'trekkende bevolking'. De school brengt voor deze kleuter de evolutie niet in kaart aan de hand van het procesmatige volgsysteem. Er is geen stappenplan voor deze kleuter aangetroffen noch voor de ontwikkeling van de leervoorwaarden noch voor de de kleuterparticipatie. In de afsprakennota met het CLB staan geen concrete afspraken over een aanpak voor de 'kinderen van ouders behorende tot de categorie trekkende bevolking'. De school doet hiervoor ook geen beroep op haar eigen pedagogische begeleidingsdienst. De leraren informeren de ouders wekelijks via een themablaadje over de praktische uitwerking van het nieuwe thema.
Begeleiding Sociale en emotionele begeleiding <i>School- en klasklimaat</i>	In de meeste klassen is een stimulerend en uitdagend klasklimaat. Tijdens bijgewoone activiteiten zijn er in sommige kleutergroepen weinig materialen voor zelfsturend leren aangetroffen. Er zijn weinig pictogrammen die de zelfstandigheid en de zelfsturing van kleuters bevorderen. Bij de oudste kleuters komt contractwerk voor.
Professionalisering Deskundigheidsbevordering <i>Nascholingen</i> <i>Interne expertise</i>	Het formeel overleg is beperkt tot enkele apart georganiseerde personeelsvergaderingen. Er is een informeel overleg over de planning van het aanbod tussen de parallelgroepen. Het team beschikt niet over schoolafspraken in verband met de organisatie van de functionele en structurerende momenten voor taalstimulering, het symboolgebruik in de klassen, het bronnenmateriaal, het inrichten van de speelhoeken en de planningsdocumenten. Er zijn weinig richtlijnen opgenomen in het schoolwerkplan. Behoudens de afspraken voor de speelplaats worden de afspraken voor de klas- en schoolaanpak op schoolniveau in mindere mate ondersteund door functionele werkinstrumenten en worden ze in mindere mate opgevolgd door het intern leiderschap.

3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De lagere afdeling bereikt met zoveel mogelijk leerlingen de eindtermen voor het leergebied Nederlands. De evaluatiegegevens over de leerresultaten geven aan dat de meeste leerlingen de vooropgestelde doelen effectief bereiken. De leerbegeleiding is erop gericht om met de leerlingen een zo groot mogelijke leerwinst te maken.

Curriculum	De school realiseert de leerplandoelen rond kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes die noodzakelijk zijn om de eindtermen voor het leergebied Nederlands te bereiken. Dit blijkt uit de leerlingenresultaten, de schoolloopbaangegevens, de planningsdocumenten, het onderwijsaanbod, het leerlingenwerk én het slaagpercentage in het secundair onderwijs.
Onderwijsaanbod	
Referentiekader	
Planning	
Evenwichtig en volledig	
Samenhang	
Brede harmonische vorming	
Actief leren	De school beschikt over een leerlijn opgesteld vanuit het leerplan en dit voor elke leeftijdsgroep. Voor de concrete planning van leerinhouden en de didactische uitbouw hanteert het team een onderwijsleerpakket. De leraren vertrekken voor de planning voor hun leergroep vanuit een jaarplan dat opgesteld is aan de hand van het gehanteerde onderwijsleerpakket. In de dagplanning verwijzen de leraren naar de concrete doelen en leraarafhankelijk ook naar de eindterm(en), de leerplandoelen en naar het lesverloop. Het nieuwe leerplan taalbeschouwing is verkend. De nieuwe taalbeschouwelijke begrippen en termen zijn nog geen verworvenheid bij iedereen. De meeste leraren hebben in de planning van het aanbod aandacht voor het principe van de meervoudige intelligentie.

Er zijn geen schoolafspraken die zorgen voor de continuïteit en een efficiënte aanpak van de leerinhouden. Sommige leraren toetsen het aanbod af aan de leerplandoelen. Enkele leraren volgen het leerpakket niet consequent, vooral voor het domein 'schrijven' en 'spreken'. Het is niet duidelijk in welk mate de meeste leraren de leerstrategieën voor het verwerven van de doelen van deze leerdomeinen consequent en systematisch gebruiken in de lessen en in de toetsen. Een gerichte aandacht voor horizontale samenhang is vooral sterk in de onderbouw. Tijdens de lessen voor andere leergebieden krijgen de leerlingen in wisselende mate kansen om de verschillende vaardigheden in functionele spreek-, luister-, lees- en schrijfcontexten verder te oefenen en toe te passen.

De school besteedt extra zorg aan technisch lezen en spelling. De vorderingen voor technisch lezen en spelling worden zowel via de toetsen van het leerpakket als via het leerlingvolgsysteem in kaart gebracht.

De beschikbare gegevens van het leerlingvolgsysteem voor spelling tonen aanvaardbare resultaten.

Het team volgt de vorderingen voor spelling op via het leerlingvolgsysteem en met het daartoe aangewende onderwijsleerpakket en soms een extra leerpakket. Hoewel de vaardigheid spelling slechts een beperkt deelaspect van de schrijfvaardigheid is, gaat hier verhoudingsgewijs veel aandacht naar.

De beschikbare gegevens van het leerlingvolgsysteem tonen dat alle leerlingen, soms sneller dan verwacht, de streefnormen voor technisch lezen op het einde van de betreffende leerjaren behalen. In enkele klassen is de spreiding van de bereikte leesniveaus opvallend. Aanvullend krijgen groepjes leerlingen gerichte leestraining. De school is zich bewust dat om het leesplezier van de leerlingen en hun motivatie voor lezen te verhogen, nog andere leesvormen moeten worden ingevoerd. In alle klassen is een uitgebreide bibliotheek aanwezig.

Uit de planningsdocumenten en evaluatiegegevens enerzijds en het leerlingenwerk anderzijds blijkt dat er minder doelgerichte aandacht is voor de domeinen 'spreken' en 'luisteren'. Het is onduidelijk in welke mate leraren zicht hebben op de evolutie van deze vaardigheden. Tijdens de bijgewoonde activiteiten was in sommige klasgroepen, door de overwegend klassikale werk- en organisatievormen, de beperkte interactie tussen leerlingen opvallend waardoor weinig spreekkansen werden gecreëerd.

Tijdens de observaties en uit de meeste klasbeelden blijkt dat de werking vanuit de theorie 'meervoudige intelligentie' niet structureel verankerd is.

Curriculum De school voorziet op de lessenroosters voldoende lestijd voor het leergebied. De
Onderwijsorganisatie school kiest bewust voor kleine leergroepen.
Onderwijstijd De lagere afdeling vangt leerlingen op vanuit het buitengewoon onderwijs in een
Klasmanagement GON-project (Geïntegreerd Onderwijs) en leerlingen van ouders behorende tot de categorie 'trekkende bevolking'.

In meerdere leergroepen primeert klassikaal onderwijs met uitgebreid gezamenlijk begeleid inoefenen op een gedifferentieerde aanpak met de bedoeling om elke leerling zo ver als mogelijk te brengen in het beheersen van de verschillende taalvaardigheden. In andere groepen was tijdens de bijgewoonde activiteiten het gebruik van flexibele en activerende werkvormen opvallend. De leraren die verantwoordelijk zijn voor dezelfde leeftijdsgroepen werken parallel voor de planning en de uitvoering van de leerinhouden en voorzien ook in een aantal groepen klasdoorbrekende activiteiten.

Materieel beheer Er zijn weinig heuristieken of leerstrategieën in het klasbeeld te vinden.
Uitrusting
Leermiddelen

Materieel beheer De leerlingen krijgen vooral tijdens hoeken- en contractwerk kansen om te
Infrastructuur werken in een ICT-ondersteunende leeromgeving. In meerdere klaslokalen zijn er digitale borden.

Evaluatie Leraren getuigen een goed beeld te hebben van de ontwikkeling van de leerling
Evaluatiepraktijk voor dit leergebied door het gebruik van de methodegebonden toetsen. Er zijn
Evenwichtig / representatief geen afspraken over het maken van foutenanalyses. In de meeste groepen is er
Gericht op bijsturing geen evenwichtige evaluatie van de leerdomeinen wat zich vooral uit in de
Leerlingvolgsysteem puntenverdeling op het rapport. Er zijn weinig afspraken over het functioneel bijhouden van de evaluatiegegevens.
Driemaal per schooljaar worden testen uit het leerlingvolgsysteem afgenomen. Externe toetsresultaten bevestigen deels de beschikbare interne evaluatiegegevens. Een analyse van de beschikbare data en een daarop gebaseerde bijsturing resulteren in de meeste leergroepen nog maar zeer beperkt tot maatregelen of bijsturingen in de onderwijsaanpak en de leerbegeleiding voor Nederlands. Sommige teamleden beseffen wel de noodzaak om vanuit de vaststellingen didactische ingrepen op schoolniveau door te voeren en de tweedelijnszorg in de school, onder meer voor Nederlands, sterker uit te bouwen.
De criteria voor het behalen van het getuigschrift zijn door de school formeel bepaald. Het resultaat voor het leergebied Nederlands maakt daar deel van uit.

Evaluatie Rapporteringspraktijk <i>Evenwichtig / volledig</i> <i>Interne / externe communicatie</i>	Ouders krijgen via het rapport een algemeen beeld over de behandelde leerstof en de resultaten van de hoofdzakelijk methodegebonden toetsen. Het resultaat wordt meegedeeld in punten en positioneert de kinderen binnen de klasgroep meestal met een mediaan. Niet alle leerdomeinen van het leergebied Nederlands komen in de meeste leergroepen op het rapport aan bod en er is weinig aandacht voor de domeinen 'spreken' en 'luisteren'.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	De groepsleraren zijn verantwoordelijk voor de eerstelijnszorg. De leraren hebben zicht op de resultaten van de leerlingen. Per leergroep is er een zorgmap. De zorgleerlingen zijn gekend. De vaststellingen worden geregistreerd in de 'leerlingenfiche' van het kind. De hulpverlening verloopt veelal op het moment zelf. In sommige klassen wordt in mindere mate intentioneel rekening gehouden met verschillen in beheersing of met noden betreffende ondersteuning of uitdaging van de individuele leerlingen. Alle kinderen krijgen dezelfde (mate van) instructie, dezelfde opdrachten en vrijwel dezelfde (mate van) ondersteuning. De leraren gebruiken de differentiatie- en remediërmaterialen uit de onderwijsleerpakketten nog zeer divers. Ook bij het contract- en/of hoekenwerk is er in een aantal klassen nog weinig aandacht voor een aanbod op maat van de individuele leerling. Per leergroep zijn enkele lestijden gereserveerd voor zorginterventies. De betrokken leraren werken met een logboek. Recent startte de school met het maken van individuele stappenplannen. Er is geen begeleidingstraject voor de leerlingen van ouders behorende tot de categorie 'trekkende bevolking'. Behoudens het leesniveau brengt de school voor deze kinderen de leerwinst voor het leergebied Nederlands niet in kaart. Per leerling is er een inventaris aangetroffen van de meegegeven en terug ingeleverde materialen. In de afsprakennota met het CLB staan geen concrete afspraken over de aanpak van deze 'kinderen van ouders behorende tot de categorie trekkende bevolking'. De school doet hiervoor ook geen beroep op haar eigen pedagogische begeleidingsdienst.
Begeleiding Afstemming met partners <i>Samenwerking</i>	De resultaten behaald op de centrale toets van de koepel, op de methodegebonden toetsen en het leerlingvolgsysteem geven voldoende aanwijzingen dat de meeste 'normaal aanwezige' leerlingen op het einde van het basisonderwijs de getoetste leerplandoelen in voldoende mate verworven hebben. Ervaringen van leerlingen in het secundair onderwijs en hun resultaten bevestigen dit beeld. Vrijwel alle leerlingen behalen het getuigschrift basisonderwijs. De school besteedt aandacht aan een optimale doorstroming van de leerlingen naar het secundair onderwijs en organiseert interactiemomenten.
Professionalisering Deskundigheidsbevordering <i>Nascholingen</i> <i>Interne expertise</i>	Er is geen gerichte opvolging van de vernieuwingen en de didactiek tot op de klasvloer en dit is in sommige leergroepen duidelijk merkbaar.

3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied wereldoriëntatie in onvoldoende mate. Het aanbod is onevenwichtig en onvolledig, waardoor er breuklijnen ontstaan. Het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk zijn te weinig op elkaar afgestemd. De verticale samenhang is veeleer beperkt.

Curriculum	De leraren stemmen het onderwijsaanbod onvoldoende af op het leerplan. De
Onderwijsaanbod	visie op wereldoriëntatie zoals het leerplan die beschrijft, is niet voor alle leraren
Referentiekader	bekend en wordt onvoldoende toegepast in de praktijk.
Planning	
Evenwichtig en volledig	Het is voor de meeste leergroepen niet duidelijk in welke mate de leraren een
Samenhang	evenwichtig en volledig onderwijsaanbod voor alle domeinen van dit leergebied
Brede harmonische vorming	voorzien. Voor meerdere domeinen is het aanbod beperkt en/of onvolledig.
Actief leren	

De leraren beschikken over de eindtermen en de leerplandoelen. Er is een doelenselectie op school- en klasniveau. Er zijn leerlijnen voor elke leeftijdsgroep en per leerdomein maar deze vormen geen werkinstrument van waaruit leraren hun aanbod plannen. De school gaat niet op een systematische manier na of de leerplandoelen voor het leergebied aangeboden en bereikt worden. Op schoolniveau is er momenteel, nog geen inventaris van de uitgewerkte thema's.

Er is een grote diversiteit in de planningsdocumenten. Ze bevatten voor de meeste leergroepen onvoldoende informatie over een evenwichtig en gradueel aanbod van de domeinen binnen dit leergebied. Op schoolniveau bestaan weinig concrete afspraken over de minimumeisen waaraan deze planningsdocumenten moeten voldoen. Doelgerichte jaarplanningen ontbreken en er zijn geen duidelijke verwijzingen naar het leerplan, lesdoelen of concrete activiteiten. Enkele leraren schrijven een dagplanning uit met vermelding van de doelen en beschrijven per activiteit het verloop en leermiddelen.

Vanuit een pragmatische aanpak koos het team voor een onderwijsleerpakket dat echter niet dekkend is voor de totaliteit van de leerplandoelen en dat ruimte laat voor een eigen aanvullend aanbod. Het team heeft weinig onderzocht welke essentiële aanvullingen nodig zijn. Voor de eigen inbreng werden noch de leerplandoelen, noch de visie op goed wereldoriënterend onderwijs als criterium gebruikt. Vooral de eigen overtuiging van wat belangrijk is en wat men vanuit traditie doet, bepalen nog steeds een belangrijk deel van het onderwijsaanbod. Het eigen aanbod bevat voor vrijwel alle domeinen veel kennis en is zeer beperkt wat betreft inzichten en vaardigheden. Een aantal eindtermen krijgt vrijwel geen invulling. Het aanbod vertoont dan ook ernstige hiaten.

Vooraf in de onderbouw vertoont het onderwijsaanbod meer horizontale samenhang binnen het leergebied en met andere leergebieden. De meeste leraren hebben aandacht voor het leren als een actief en constructief proces. De leergebiedoverschrijdende eindtermen komen regelmatig geïntegreerd aan bod in de klaswerking. De mate waarin de leerinhouden geduid worden vanuit levensechte waarnemingen en vanuit de beleavingswereld van de leerlingen is afhankelijk van de leraar. In enkele groepen krijgen de leerlingen weinig spreekkansen. Er zijn klasdoorbrekende activiteiten. Er is hoekenwerking, soms gepland vanuit een aanpak met aandacht voor de meervoudige intelligentie.

Voor de domeinen 'maatschappij', 'tijd', en 'ruimte' is het aanbod beperkt en/of onvolledig. De ruimte- en tijdskaders in het klasbeeld volgen niet de opbouw volgens het leerplan en zijn in sommige groepen niet aanwezig. De aanwending en functionaliteit ervan is beperkt. De vooropgestelde leerplandoelen van 'ruimte' komen niet overal aan bod. De school heeft hierover geen afspraken; opvolging en sturing door het intern beleid ontbreekt. In de meeste klassen is er aandacht voor de dagdagelijkse realiteit of actualiteit. Er worden echter nog kansen gemist om vanuit de actualiteit leerinhouden te duiden of te verdiepen. Er is een geïsoleerd aanbod voor verkeerseducatie. De leraren volgen een onderwijsleerpakket voor verkeersopvoeding. De school voert een gezondheidsbeleid uit. De school wil de leerlingen aanzetten tot een gezonde levensstijl.

De leraren hebben het vernieuwde leerplan van 'natuur' en 'techniek' verkend. De klassen gaan geregeld op uitstap. Er zijn meerdaagse uitstappen in verschillende leergroepen. Techniek komt meestal tijdens het hoekenwerk aan bod. Er is geen verwevenheid met andere domeinen. Het is niet duidelijk of en hoe de werking gelinkt is aan het leerplan.

De school beschikt over een leerlijn ICT en werkt strategisch aan de integratie van ICT-eindtermen in alle leerjaren. Tijdens bijgewoonde activiteiten valt het structureel gebruik van de ICT- mogelijkheden op.

Curriculum Onderwijsorganisatie Onderwijstijd Klasmanagement	De school voorziet voldoende onderwijstijd voor wereldoriëntatie en stelt impliciet dat deze gegarandeerd is als men onder meer het hoekenwerk en de extramurosactiviteiten meerekent. Tijdens de schooldoorlichting is er diversiteit in de uitvoering van dit leergebied vastgesteld. Het aanbieden van het onderwijs volgens de kerngedachten is heel wisselend.
--	--

Materieel beheer Uitrusting Leermiddelen	De leerlingen krijgen vooral tijdens hoeken- en contractwerk kansen om te werken in een ICT-ondersteunende leeromgeving. In de school neemt het gebruik van digitale borden jaarlijks toe. De school voorziet echter onvoldoende leermiddelen voor het bereiken van de leerplandoelen voor 'tijd' en 'ruimte'.
---	--

Materieel beheer Infrastructuur	De school beschikt over een technologielokaal. Tijdens de doorlichting werd dit niet gebruikt en ook doorheen het schooljaar is het gebruik ervan wisselend en leerkrachtafhankelijk.
---	---

Evaluatie Evaluatiepraktijk Evenwichtig / representatief Leerlingvolgsysteem Gericht op bijsturing	De evaluatie is niet representatief voor de verschillende domeinen van het leergebied. Zij geven een onnauwkeurig beeld over het bereiken van de leerplandoelen. De huidige evaluatiemiddelen zijn vooral gericht op kennisreproductie. Het globale resultaat geeft weinig informatie over de ontwikkeling van de leerlingen. Er is in mindere mate aandacht voor evalueren van vaardigheden en attitudes. De leraren sturen het onderwijsaanbod nauwelijks of niet bij op basis van evaluatie van de leerplandoelen. De school neemt deel aan externe toetsen. De resultaten zijn geanalyseerd en besproken. Zowel de resultaten behaald op de centrale toets als op de eigen evaluaties worden in rekening gebracht voor het toekennen van het getuigschrift basisonderwijs.
---	--

Evaluatie Rapporteringspraktijk Evenwichtig / volledig Interne / externe communicatie	De rapportering geeft geen volledig en evenwichtig beeld van de vorderingen van de leerlingen gekoppeld aan leerinhouden. De aandacht hierbij voor de verschillende domeinen en de verworven kennis, vaardigheden en attitudes van de leerlingen is beperkt. In het rapport is er aandacht voor de 'evaluatie door het kind zelf'.
Begeleiding Leerbegeleiding Beeldvorming Zorg	Tijdens de bijgewoonde activiteiten besteden een aantal leraren aandacht aan het zelfstandig leren en het opzoeken, samenvatten en communiceren van informatie door de leerlingen waardoor de eigen keuze en de zelfsturing van leerlingen worden bevorderd. Er is geen leerpakket wereldoriëntatie voorzien voor de 'kinderen van ouders behorende tot de categorie trekkende bevolking'.
Begeleiding Sociale en emotionele begeleiding	Er is aandacht voor de beeldvorming over de socio-emotionele ontwikkeling van de kinderen.
Professionalisering Deskundigheidsbevordering Nascholingen Interne expertise	Het schoolbeleid stuurt de werking op het gebied van wereldoriëntatie weinig aan. Ook de leraren leveren hiervoor te weinig gegevens waardoor het aanbod niet wordt bewaakt. Er worden weinig kansen benut om samen stil te staan bij de leerinhouden en bij hun relatie tot de eindtermen en het leerplan. Er is weinig gezamenlijke en kritische reflectie over hoe de gebruikte werkvormen al dan niet leerkansen geven tot het verwerven van de beoogde inzichten en vaardigheden, hoe ze aansluiten bij de visie van het leerplan en hoe kan geëvalueerd worden of de leerlingen de doelen verworven hebben. Er zijn voor dit leergebied geen engagementen lopende noch een samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	neen
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	neen
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	neen
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	neen
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	neen
Zorgt de school voor een correcte invulling van het zorgbeleid? (decreet bao - art. 153 septies, enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Welzijn

De resultaten van de controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag.

4.2 Begeleiding

De school staat voor de kwaliteitsbewaking van deze indicator aan het begin van een ontwikkelingsproces.

4.2.1 Leerbegeleiding

Motivering

De gemeentelijke basisschool 'Heieinde' vangt leerlingen op vanuit het buitengewoon onderwijs in een GON-project en kinderen van ouders behorende tot de categorie 'trekkende bevolking'. Het aandeel zittenblijvers bij de 'kinderen van ouders behorende tot de categorie trekkende bevolking' is hoog.

De school heeft een uitgeschreven visie op zorg. Het concept meervoudige intelligentie is niet verankerd in de zorgwerking. Leraren geven wel aan vanuit andere invalshoeken naar de kinderen te kijken. De zorgaanpak vertrekt vanuit de basisprincipes van het handelingsgericht werken.

De school werkt aan duidelijke afspraken en procedures om specifieke noden van kinderen op te sporen en effectief te begeleiden. De zorgwerking is een vast onderwerp op de personeelsvergadering.

De school werkt aan een duidelijke beeldvorming aan de hand van het in kaart brengen van de beginsituatie en effectmetingen. Alle leraren zijn goed geïnformeerd over de kindgegevens. Er zijn duidelijke afspraken over het invullen van gegevens in het kindvolgsysteem. Er is ook aandacht voor de beeldvorming over de socio-emotionele ontwikkeling van de kinderen. In de lagere afdeling zijn de foutenanalyses bij de toetsen van Nederlands beperkt. Er zijn hierover geen schoolafspraken. Voor de motorische ontwikkeling is er, op basis van doelgerichte observaties, doorstroming van informatie in de beide afdelingen..

De zorgcoördinator werkt vooral op schoolniveau. De interventies worden geregistreerd in een logboek om de effecten ervan op te volgen. De ambulante/SES-leraar heeft een flexibel uurrooster en werkt vraaggestuurd. In de lagere afdeling neemt zij groepjes kinderen uit de klas om te remediëren voor wiskunde of Nederlands. Er zijn initiatieven om het leesniveau te verhogen.

Tijdens het multidisciplinair overleg bespreken de klasleraar en het zorgteam de noden van de kinderen. De voorbereiding van dit overleg is in groeiende mate meer doelgericht en efficiënt. De samenwerking met het CLB (Centrum voor leerbegeleiding) verloopt vlot.

De begeleidingsstijl van de leraren is ondersteunend voor het nastreven van de ontwikkelingsdoelen en de leerplandoelen. De additionele ondersteuning van de leerlingen in de klas is echter weinig doelmatig georganiseerd. Het accent ligt op momentane hulpverlening, gericht op technische vaardigheden. De begeleiding gebeurt vaak in een homogene setting, zowel klasintern als -extern. Ze kent een wisselende doelgerichtheid waardoor het effect moeilijk te meten is. De differentiatie binnen de klasgroep beperkt zich tot de remediërmaterialen aangereikt vanuit de onderwijsleerpakketten.

De school heeft ervaringsdeskundigheid verworven met de opvang van kinderen met specifieke noden. Er is samenwerking met de externe hulpverlening.

Het beleid werkt momenteel aan stabiliteit binnen het zorgteam. De school geeft aan werk te willen maken om op lange termijn adequaat de zorgverlening te willen uitbouwen.

De school genereert mankracht en middelen voor de 'kinderen van ouders behorende tot de categorie trekkende bevolking'. Deze kinderen zijn permanent afwezig op de school. Er is voor geen enkele betrokken kleuter/ leerling een schriftelijke verantwoording voorgelegd voor de toelating van afwezigheid van de directeur voor 'echt uitzonderlijke omstandigheden waarin zich situaties voordoen waarbij het omzeggens onvermijdelijk is dat de kinderen tijdelijk met de ouders meereizen'. Er is geen verslag van de bespreking van de situatie voorafgaand aan de afwezigheid en evenmin een chronologische verslaglegging. De school kan geen schriftelijke overeenkomsten tussen de directeur en de ouders die de afspraken en de modaliteiten aangaande het onderwijs op afstand en aangaande de communicatie tussen de school en de ouders voorleggen. Er zijn geen afspraken over hoe de ouders hun kinderen met het door de school aangeleverde takenpakket zullen ondersteunen en hoe de ouders met de school in contact zullen blijven. De leerlingenfiches zijn onvolledig ingevuld. De school kan de begeleidingsinspanningen om de leerlingen aanwezig te laten zijn op school niet voorleggen. Er zijn geen evaluatiedocumenten, noch verslagen van klassenraden, MDO-verslagen over deze leerlingen aangetroffen. Er is een lage betrokkenheid van de meeste ouders. Indien mogelijk neemt de school testen af.

De leergebieden wereldoriëntatie, muzische vorming, lichamelijke opvoeding, de leergebiedoverschrijdende eindtermen en de daar bijbehorende kennis en vaardigheden komen niet aan bod in het onderwijs.

Inbreuk(en) op de regelgeving

De instelling leeft de volgende wettelijke bepalingen niet na:

Het onderwijsaanbod (art 40 decr. BaO) voor de 'kinderen van ouders behorende tot de categorie trekkende bevolking' wordt niet gegarandeerd.

4.3 Evaluatie

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ontwikkeling.

4.3.1 Evaluatiepraktijk

Motivering

De school beschikt over een impliciete visie over evalueren. Behoudens het leergebied lichamelijke opvoeding is er geen systematische aandacht voor de afstemming van de evaluaties op de leerplandoelen.

De ontwikkeling van de kleuters wordt op regelmatige basis besproken met de ouders. In de lagere afdeling is de evaluatie niet representatief voor de verschillende domeinen van de leergebieden. Dit uit zich vooral in de puntenverdeling op het rapport. De rapportering geeft enkel een puntenscore over de afgelegde toetsen en positioneert de kinderen binnen de klasgroep met een mediaan. Driemaal per schooljaar worden testen uit het leerlingvolgsysteem afgenomen. Wat getest werd, hoeveel het kind behaalde en in welke zone het kind zit wordt toegevoegd aan een curve en meegedeeld aan de ouders tijdens het oudercontact.

In de beide afdelingen vormt het individueel dossier de basis om kinderen op te volgen. Ook de schoolloopbaan, de verschillende multidisciplinaire overlegmomenten en de oudercontacten staan geregistreerd.

Er zijn schoolafspraken over evalueren naar frequentie binnen de verschillende leergebieden en binnen de ontwikkelingsaspecten.

De kleuterafdeling volgt de ontwikkeling van de kleuters structureel op. In het kindvolgsysteem is er algemene aandacht voor diverse ontwikkelingsaspecten van de kleuters. Het verzamelen van gegevens om deze evolutie te onderbouwen is divers.

In de loop van het schooljaar evalueren de meeste leraren in de lagere afdeling de vorderingen voor wiskunde, Nederlands en Frans door het gebruik van de toetsen van het onderwijsleerpakket. Voor het leergebied wereldoriëntatie gebruiken ze de (aangepaste) toetsen van het pakket of stellen ze zelf toetsen op.. Uit de gesprekken blijkt dat de leraren de validiteit hiervan niet in vraag stellen. In de voorgelegde evaluatie-instrumenten is er geen afstemming tussen de opgaven op de leerplandoelen en op de leerinhouden merkbaar. Voor de evaluatie van het leergebied lichamelijke opvoeding hanteert de leraar in de beide afdelingen een specifiek instrumentarium. Leraren ervaren de evaluatie voor muzische vorming nog als een wezenlijke uitdaging. De huidige evaluatiemiddelen zijn vooral gericht op kennisreproductie en minder op de evaluatie van verworven inzichten, vaardigheden en attitudes. Het globale resultaat geeft weinig informatie over de evolutie in de competenties van de leerlingen. Er is op het rapport aandacht voor de leer- en de leefhouding van het kind.

In de beide afdelingen is de evaluatie in mindere mate gericht op remediëring, bijsturing van het aanbod en op zelfsturing van het kind. Er zijn geen afspraken over het maken van foutenanalyses in de lagere afdeling en er zijn eveneens weinig afspraken rond de differentiatie bij het evalueren. Genormeerde en externe toetsen leveren in deze afdeling gegevens op. De resultaten van de evaluatiegegevens van de toetsen leiden voor sommige leerdomeinen voorlopig nog onvoldoende tot effectieve remediëring op groeps- en schoolniveau. Outputgegevens worden op schoolniveau in kaart gebracht maar nog niet verwerkt om er het onderwijsaanbod mee te beoordelen en te verbeteren.

Op het gebied van evaluatie staan de leraren aan een begintraject. De school geeft aan dat zowel de evaluatiepraktijk als de rapportering werkpunten zijn. De school heeft momenteel aandacht voor een positieve benadering van de kinderen in de evaluaties. Recent startte de school met initiatieven voor een zachte evaluatie. Naast het opdoen van kennis en vaardigheden wordt ook aandacht besteed aan de vorming van een aantal houdingen die voor de harmonische groei van het kind belangrijk zijn. In het rapport is er in momenteel aandacht voor de 'evaluatie door het kind zelf'. De kinderen duiden hun talenten aan op een talentenrapport. Er is ruimte voorzien voor opmerkingen en vragen van de ouders.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

De gemeentelijke basisschool 'Heieinde' profileert zich als een laagdrempelige buurtschool. Ze heeft een instroom van vooral leerlingen uit de buurt.

De meeste leraren beschrijven het schoolteam als 'hecht' en 'gedreven'.

De school beschikt over voldoende omkadering voor het organisatorisch en onderwijskundig beleid, maar deze inzet van mensen en middelen resulteert nog te weinig in een efficiënte en effectieve beleidsvoering. Zo is er geen gedeeld intern leiderschap en worden de lestijden beleidsondersteuning ondersteund vanuit het schoolbestuur, gebruikt voor het opsplitsen van groepen.

De leraren ervaren het intern beleid als leerlinggericht en met veel aandacht voor de schoolpoortwerking of als een drijvende kracht en altijd bereikbaar. Uit gesprekken blijkt dat de directeur haar engagement verschillend invult naar de lagere en de kleuterafdeling.

De gemeentelijke basisschool 'Heieinde' heeft een schooleigen visie op onderwijs en opvoeding. Het pedagogisch project is nog niet concreet vertaald in beleidsdocumenten. Vrij recent streeft het schoolteam via de schoolwerkplanning naar gelijkgerichtheid. Recent startte de school met het opstellen van een beleidsplan en wil ze nu ook werk maken van functionele werkgroepen.

De werking vanuit het principe van de meervoudige intelligentie is niet structureel verankerd in de schoolvisie.

Er is een gezamenlijke doelgerichtheid met betrekking tot visie op kleuteronderwijs en op de -ontwikkeling. In de lagere afdeling leven verschillende opvattingen over wat goed onderwijs is, wat het gezamenlijk en gelijkgericht concretiseren van de opdracht bemoeilijkt. Er wordt weinig geïnvesteerd om de verschillen in opvattingen te toetsen aan de verwachtingen vervat in de eindtermen en leerplannen en om ze meer op elkaar af te stemmen. Leraren krijgen weinig opvolging, concrete ondersteuning en feedback.

Het intern beleid voorziet in mindere mate in gestructureerd overleg. Er zijn niet altijd duidelijke afspraken, wat tot spanningen binnen het team leidt. Meerdere leraren getuigen erover dat de communicatie vaak een knelpunt vormt. Sommige teamleden geven aan goed geïnformeerd en tevreden te zijn over de overlegmogelijkheden, anderen niet. Voor sommige leraren zijn de naar hen gestelde verwachtingen duidelijk, anderen getuigen van een té grote autonomie in hun eigen klas. Het is voor alle leraren niet steeds even duidelijk welke zaken al dan niet bespreekbaar zijn op schoolniveau.

Er is weinig overleg met de pedagogische begeleiding, het schoolbestuur.

De school heeft nog geen uitgesproken visie op zorg voor kwaliteit en hoe deze te realiseren. Het intern beleid heeft in het verleden in mindere mate werk gemaakt van het beschrijven en verankeren van de fundamenteën van de schoolwerking in een schoolwerkplanning. Het ontbreekt de school aan prioriteiten op middellange termijn en een duidelijke planning en heldere strategieën om vernieuwingen tot op de klasvloer te implementeren. Er worden op schoolniveau meermaals acties in gang gezet, maar deze worden niet afgewerkt of opgevolgd in de uitvoering.

Er zijn geen recente expliciete gegevens beschikbaar over de tevredenheid van de leraren. Gerichte opvolging op de werkvloer en het op schoolniveau bespreekbaar stellen van praktijkverschillen, komen weinig voor. In de kleuterafdeling staan leraren voldoende kritisch tegenover hun praktijk; in de lagere afdeling heeft dit aspect nog duidelijke groeikansen. Meerdere leraren zijn vragende partij voor meer opvolging, feedback, duidelijke schoolafspraken en meer sturing bij de uitvoering van hun taak. Het beleid werkt momenteel aan stabiliteit binnen het zorgteam. De school geeft aan op lange termijn de zorgverlening adequaat te willen uitbouwen.

De school verzamelt data en gegevens over de mate waarin de eindtermen en leerplandoelen voor de verschillende leergebieden doelgericht worden nagestreefd en gerealiseerd. Het behoort echter nog niet tot de schoolcultuur om, met het oog op het verbeteren van de eigen onderwijskwaliteit, de resultaten kritisch te analyseren, te toetsen aan referentiegegevens en over schooljaren heen te interpreteren.

Het uitschrijven van een visie op talenbeleid vormt voor de school geen prioriteit. Ze geeft aan dat op dit ogenblik de taalproblematiek van de huidige leerlingenpopulatie niet van die aard is dat het voeren van een doelbewust talenbeleid een noodzaak is.

De school voegde de SES-lestijden (Sociaal-Economische Status) van de kleuterafdeling en van de lagere afdeling bij de reguliere lestijden en zet ze mee in om er klasgroepen te vormen. Ze voert met deze lestijden geen specifiek SES-beleid.

De school heeft zich nog geen beeld gevormd van de langetermijnevolutie van de leerachterstand en het succes in het vervolgonderwijs van de haar bekende SES-leerlingen in het bijzonder. Dat beeld zou de school kunnen aanmoedigen om verder te gaan op de ingeslagen weg, of om te overwegen haar SES-beleid bij te sturen.

Het engagement naar de kinderen met SES-kenmerken van ouders behorende tot de categorie 'trekkende bevolking' is niet conform het decreet BaO.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- In de kleuterafdeling het geïntegreerde aanbod voor wereldoriëntatie en Nederlands binnen de themawerking.
- In de lagere afdeling de huidige onderwijsaanpak voor het leergebied Nederlands.
- De aansluiting bij de leef- en belevingswereld van de kinderen.
- De gebruikte tijds-kaders in de kleuterafdeling.
- Het bevorderen van het leesplezier in de lagere afdeling.
- De aandacht voor de actualiteit.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De procedures om specifieke noden van kinderen op te sporen en effectief te begeleiden.
- De begeleidingsstijl van de kleuterleraren.
- De initiatieven om het leesniveau te verhogen.
- De evaluatie van het leergebied lichamelijke opvoeding.
- De initiatieven voor zachte evaluatie in de lagere afdeling.

Wat betreft het algemeen beleid

- De stimulering in de dagelijkse werking van een hoge mate van ouderbetrokkenheid bij school- en klasactiviteiten
- De gedrevenheid van individuele leerkrachten om kwaliteitsvol onderwijs na te streven.
- Het werken aan stabiliteit binnen het zorgteam.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De uitgangspunten van de eigen leerplannen en de didactische suggesties verkennen.
- De tijd- en ruimtekaders van de beide afdelingen gradueel op elkaar afstemmen zoals voorzien in het leerplan.
- Het aanbod in de kleuterafdeling in groeiende mate doelgericht linken aan de leerplandoelen.
- Het ontwikkelen van de zelfsturing en het tijdsbewustzijn in de kleuterafdeling.
- Uitbreiden van de variatie in het boekenaanbod en het symboolgebruik in de kleuterafdeling.
- Het hanteren van flexibele werkvormen gericht op interactief leren in de lagere afdeling.
- Conform het decreet BaO het onderwijsaanbod garanderen van de kinderen van ouders behorende tot de categorie 'trekkende bevolking'

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het onderwijsaanbod bijsturen op basis van de evaluaties.
- Een breder spectrum van evaluatiemethoden hanteren zoals vooropgesteld in de leerplannen.
- De zorg op maat van elk kind vergroten.
- De systematische aandacht voor de afstemming van de evaluaties op de leerplandoelen.
- Het engagement betreffende het begeleidingstraject van de kinderen van ouders behorende tot de categorie 'trekkende bevolking' conform het decreet BaO nakomen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Aandacht voor curriculumcoördinatie, actief leren, zorgbreedte en samenhang in het onderwijsaanbod.
- Schoolafspraken die zorgen voor de continuïteit en een efficiënte aanpak van de leerinhouden vastleggen.
- Organiseren van overlegstructuren.
- Het pedagogisch-didactisch functioneren op de klasvloer sterker en formeler opvolgen.
- De consequenties van de inschrijvingen van de kinderen van ouders behorende tot de categorie trekkende bevolking concreet uitwerken.

6.3 Wat moet de school verbeteren?**Wat betreft de erkenningsvoorwaarden**

- Voor wereldoriëntatie moeten in de lagere afdeling het inhoudelijke aanbod, de onderwijsleersituaties en de evaluaties bijgestuurd worden en moet het leerplan worden toegepast zoals bepaald in artikel 62, 9) van het decreet basisonderwijs.

Wat betreft de regelgeving

- De lagere afdeling beschikt over onvoldoende didactisch materiaal om haar decretale inspanningsverplichting (voor het leergebied wereldoriëntatie domein ruimte en tijd) na te komen, dit conform hoofdstuk VII; artikel 62, 5de lid van het decreet basisonderwijs (d.d.14 februari 2003).
- De regelgeving voor de kinderen 'kinderen van ouders behorende tot de categorie trekkende bevolking' correct uitvoeren (om. BaO/2066/04, om. BaO/2002/11 en art 40 Decr. BaO).

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

GUNSTIG

voor **kleuteronderwijs**.

BEPERKT GUNSTIG

voor het **lager onderwijs**

omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor
wereldoriëntatie

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf 01-01-2016 opnieuw een controle uit.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

BEPERKT GUNSTIG

omwille van afspraken over het rookverbod (art 37, § 2,4° DB)

de verbodsbepalingen i.v.m. het rookverbod correct opnemen in het schoolreglement en de wijze waarop de overtreding van het rookverbod wordt gesanctioneerd.

de inhoud van het schoolwerkplan (art.47,§1,3°DB) de wijze waarop het leerproces van de leerlingen wordt beoordeeld beschrijven in het schoolwerkplan.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf 01-01-2016 opnieuw een controle uit.

7.3 Overige reglementering: regeling voor het vervolg

Het inspectieteam stelde volgende inbreuk(en) vast:

De lagere afdeling beschikt over onvoldoende didactisch materiaal om haar decretale inspanningsverplichting (voor het leergebied wereldoriëntatie domein ruimte en tijd) na te komen, dit conform hoofdstuk VII; artikel 62, 5de lid van het decreet basisonderwijs (d.d.14 februari 2003).

De regelgeving voor de kinderen 'kinderen van ouders behorende tot de categorie trekkende bevolking' correct uitvoeren (om. BaO/2066/04, om. BaO/2002/11 en art 40 Decr. BaO).

Om deze inbreuk(en) op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf 01-01-2016 opnieuw een controle uit.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Ingrid Van Peel de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	